

CENTRALE RAAD VAN BEROEP

AOW 1993/71

UITSpraak

in het geding tussen:

A. wonende te B. eiser,

en

het bestuur der Sociale Verzekeringsbank, gedaagde.

I. ONTSTAAN EN LOOP VAN HET GEDING

Onder dagtekening 15 februari 1991 heeft gedaagde aan eiser mededeling gedaan van de beslissing om aan hem ingaande 1 maart 1991 een ouderdomspensioen en een daarbij behorende vakantie-uitkering krachtens de Algemene Ouderdomswet (hierna: AOW) toe te kennen. Het pensioen werd vastgesteld op 90% van het volledige pensioen voor een ongehuwde.

De Arrondissementsrechtbank te Groningen heeft bij uitspraak van 14 mei 1993 het door eiser tegen die beslissing ingestelde beroep ongegrond verklaard.

Namens eiser is mr. W.B. van den Berg, advocaat te Beilen, van die uitspraak bij de Raad in hoger beroep gekomen en heeft op gronden, aangevoerd in het aanvullend beroepschrift (met bijlagen), de Raad verzocht om de aangevallen uitspraak te vernietigen en te bepalen dat aan eiser alsnog een ouderdomspensioen dient te worden toegekend zonder dat daarop een korting wordt toegepast.

Gedaagde heeft bij brief van 17 augustus 1993 van contramemoratie gediend.

Het geding is behandeld ter terechtzitting van de Raad, gehouden op 6 april 1994, waar namens eiser is verschenen mr. W.B. van den Berg voornoemd. Gedaagde heeft zich bij die gelegenheid doen vertegenwoordigen door B. Muskee, werkzaam bij de Sociale Verzekeringsbank.

II. MOTIVERING

Met ingang van 1 januari 1994 is de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) in werking getreden en de Beroepswet gewijzigd. De in dit kader gegeven wettelijke regels van overgangsrecht brengen echter mee dat op het onderhavige hoger beroep moet worden beslist met toepassing van het procesrecht zoals dat luidde vóór 1 januari 1994, behoudens wat betreft de mogelijkheid van vergoeding van proceskosten als geregeld in artikel 8:75 van de Awb.

Eiser is blijkens de gedingstukken en het verhandelde ter terechtzitting van de Raad geboren op 16 maart 1926 in Merauke (voormalig Nederlands Nieuw-Guinea) en heeft van 16 maart 1944 tot 1 januari 1952 bij de Koninklijke Marine gediend. In 1948 is hij in Djakarta gehuwd. Zijn eerste en tweede kind zijn geboren in 1948 en 1950 te Djakarta respectievelijk Soerabaya. In 1951 verbleef hij enkele maanden in Nederland, waarna hij is vertrokken naar Nederlands Nieuw-Guinea. Blijkens niet door hem bestreden gegevens, verstrekt door het Ministerie van Binnenlandse Zaken, is eiser in ieder geval vanaf 1 december 1954, mogelijk reeds vanaf 1 januari 1952, tot 1 oktober 1962 werkzaam geweest in dienst van het Gouvernement van Nederlands Nieuw-Guinea. Hij heeft tot 1958 gewerkt voor de meteorologische dienst en daarna voor het gevangeniswezen. In die periode zijn vijf kinderen van eiser in Nederlands Nieuw-Guinea geboren. Op 1 oktober 1962 heeft eiser Nederlands Nieuw-Guinea definitief verlaten en zich met zijn gezin in Nederland gevestigd. Nadien heeft eiser de Nederlandse nationaliteit verkregen. Zijn echtgenote is op 8 mei 1982 overleden.

Naar aanleiding van het verzoek om ouderdomspensioen wegens het bereiken van de 65-jarige leeftijd door eiser op 26 november 1990, heeft gedaagde eiser in kennis gesteld van de in rubriek I vermelde beslissing.

De door gedaagde toegepaste korting berust op de overweging, dat eiser in de periode van 1 januari 1957, toen de AOW in werking trad, tot 2 oktober 1962 niet verzekerd is geweest overeenkomstig artikel 6 van die wet, zoals die wet toentertijd luidde.

In dit geding dient de Raad de vraag te beantwoorden of gedaagde terecht en op de juiste gronden bij de bestreden beslissing op het AOW-pensioen een korting van 10% heeft toegepast wegens vijf niet verzekerde jaren.

Evenals de eerste rechter beantwoordt de Raad deze vraag bevestigend. De Raad overweegt dienaangaande het volgende.

Artikel 6 van de AOW luidde destijds:

"Verzekerd overeenkomstig de bepalingen van deze wet is degene, die de leeftijd van 15 jaar, doch nog niet die van 65 jaar heeft bereikt, indien hij:

- a. ingezetene is;
- b. geen ingezetene is, doch terzake van binnen het Rijk in dienstbetrekking verrichte arbeid aan de loonbelasting is onderworpen;
- c. geen ingezetene is en evenmin geacht kan worden blijvend buiten het Rijk te wonen, doch terzake van buiten het Rijk verrichte arbeid wedde of loon geniet ten laste van het Rijk, mits hij Nederlander is.

Artikel 6, onder a (oud).

Artikel 2 van de AOW bepaalde destijds dat ingezetene is degene die binnen het Rijk woont. Nog bij uitspraak van 5 augustus 1993 in het geding AOW 1992/42 heeft de Raad onder verwijzing naar de artikelen 2, derde lid, en 132 van de Grondwet, zoals deze destijds luiden, geoordeeld, dat onder "Rijk" in de zin van de AOW, zoals deze destijds luidde, alleen dient te worden begrepen "Rijk in Europa" en dat de werkingssfeer van de AOW, zoals deze destijds luidde, zich niet heeft uitgestrekt tot Nederlands Nieuw-Guinea. De Raad ziet in hetgeen in hoger beroep van de zijde van eiser naar voren is gebracht geen aanleiding zijn standpunt dienaangaande te verlaten.

In casu dient derhalve de vraag te worden beantwoord, waar eiser in de in geding zijnde periode woonde. Deze vraag dient ingevolge artikel 3, eerste lid, van de AOW, zoals dat destijds luidde en ook thans nog luidt, naar de omstandigheden beoordeeld te worden.

Daargelaten de vraag of eiser gedurende zijn kortstondig verblijf in Nederland in 1951 woonachtig is geweest -het is de Raad niet bekend of zijn gezin toen ook in Nederland woonde- heeft eiser destijds met zijn vertrek uit Nederland naar het oordeel van de Raad Nederland metterwoon verlaten. Eiser heeft van 1952 (1957) tot 1962 buiten het Rijk in Europa verbleven. Hij heeft in laatstbedoelde periode zijn werkzaamheden verricht in Nederlands Nieuw-Guinea, eerst voor de meteorologische dienst aldaar en vervolgens voor het gevangeniswezen. Zijn echtgenote woonde in Nederlands Nieuw-Guinea en zijn derde tot en met zijn zevende kind zijn allen aldaar geboren. Onder deze omstandigheden bevond naar het oordeel van de Raad het centrum van eisers belangen zich gedurende de in geding zijnde periode in Nieuw-Guinea en niet in Nederland, en kan eiser niet geacht worden woonachtig te zijn geweest in Nederland. Gedaagde heeft

eiser derhalve terecht niet als ingezetene aangemerkt van 1 januari 1957 tot 2 oktober 1962.

Artikel 6, onder b en c, van de AOW (oud).

Ook de vraag of eiser op grond van artikel 6, onder b of c van de AOW (oud) verzekerd was, beantwoordt de Raad, evenals de eerste rechter, ontkennend.

De Raad merkt allereerst op dat eiser destijds als zogenaamd landsdienaar in dienst was getreden van het Gouvernement van Nederlands Nieuw-Guinea. Anders dan de gemachtigde van eiser is de Raad van oordeel, dat ten tijde in geding de gedragingen van het Gouvernement in het maatschappelijk verkeer niet gelijkgesteld kunnen worden met gedragingen van de Staat der Nederlanden, aangezien Nieuw-Guinea een zelfstandige publiekrechtelijke rechtspersoon was, waarvan de eigendommen, baten en lasten waren afgescheiden van die van Nederland.

Het voorgaande houdt naar het oordeel van de Raad in, dat eiser vanaf zijn indiensttreding bij het Gouvernement niet kan worden aangemerkt als een door het Rijk uitgezonden ambtenaar en evenmin, dat het Gouvernement eisers werkgever was.

Voorts ziet de Raad in hetgeen eisers gemachtigde daaromtrent naar voren heeft gebracht geen aanleiding om af te wijken van zijn oordeel -neergelegd in zijn uitspraak van 28 maart 1978 in het geding AOW 1976/6- dat het loon of de wedde die eiser van het Gouvernement ontving, desondanks als (direct) ten laste van het Rijk komend aan te merken.

Nu eiser voorts onderworpen was aan de belastingvoorschriften van Nieuw Guinea en niet onderworpen aan de heffing van de Nederlandse belasting en premies en destijds geen Nederlander was, voldeed hij in de in geding zijnde periode aan geen van de criteria, zoals deze destijds waren neergelegd in artikel 6, onder b en c, van de AOW.

Overige grieven.

Eisers gemachtigde heeft onder meer naar voren gebracht, dat gedaagde de beslissing heeft genomen in strijd met de daaraan te stellen zorgvuldigheidseisen, door eiser niet in de gelegenheid te stellen via bijbetaling van de premie alsnog een volledig ouderdomspensioen voor een ongehuwde te verwerven. De Raad merkt op, dat de merites daarvan in dit geding niet ter beslissing van de Raad aan de orde kunnen komen, omdat de bestreden beslissing hieromtrent niets inhoudt en evenmin iets behoefde in te houden in verband met het ontbreken van een daarop gericht verzoek. In beginsel biedt hetgeen eiser dienaangaande in hoger beroep naar voren heeft doen brengen gedaagde overigens geen ruimte om in weerwil van de hier toepasselijke voorschriften, gesteld bij en

krachtens de AOW, eiser alsnog tot vrijwillige betaling van de AOW-premie toe te laten. Tot 1 januari 1976 heeft bij en krachtens de AOW en op grond van een zogenaamd generaal pardon de mogelijkheid bestaan tot vrijwillige premiebetaling over te gaan en daarmee ten aanzien van de onderhavige periode alsnog als verzekerde in de zin van de AOW te worden beschouwd. Niet gesteld of gebleken is, dat eiser zich in de tijd tot 1 januari 1976 ooit met een verzoek om informatie tot de Sociale Verzekeringsbank (of de Raad van arbeid) heeft gewend. Zoals de Raad in vaste jurisprudentie heeft aangegeven, is onbekendheid met algemeen verbindende voorschriften in beginsel voor risico van de betrokkene. Van een bijzondere situatie die tot een ander oordeel zou dienen te leiden, is geen sprake, te meer niet daar destijds op ruime schaal in kranten en dergelijke bekendheid is gegeven aan de mogelijkheid tot vrijwillige premiebetaling over niet-verzekerde jaren.

Tenslotte merkt de Raad nog op naar aanleiding van hetgeen eisers gemachtigde dienaangaande naar voren heeft gebracht, dat, daargelaten de vraag of in casu artikel 26 van het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politiek rechten (hierna; IVBPR) is geschonden, in het onderhavige geval artikel 26 IVBPR geen toepassing kan vinden, nu aan dit verdrag naar vaste jurisprudentie van de Raad eerst met ingang van 23 december 1984 rechtstreekse werking niet langer wordt ontzegd.

Hetgeen eiser overigens in hoger beroep naar voren heeft gebracht vermag de Raad niet tot een ander oordeel te brengen.

Gelet op het hiervoor overwogene ziet de Raad geen aanleiding om toepassing te geven aan artikel 8:75 van de Awb.

Beslist wordt dan ook als volgt.

III. BESLISSING

De Centrale Raad van Beroep,

Recht doende:

Bevestigt de aangevallen uitspraak.

Aldus gegeven door mr. A.F.M. Brenninkmeijer als voorzitter en mr. G.P.A.M. Garvelink-Jonkers en mr. I.P. Asscher-Vonk als leden, in tegenwoordigheid van D. Nebbeling als griffier.

Uitgesproken in het openbaar op 27 april 1994 door mr. B.J. van der Net als voorzitter, in tegenwoordigheid van mr. H.J. van Dijk als griffier.

(get.) B.J. van der Net.

(get.) A.F.M. Brenninkmeijer.

(get.) H.J. van Dijk.

(get.) D. Nebbeling.

Tegen een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep ingevolge de Algemene Ouderdomswet en de Algemene Weduwen- en Wezenwet kan ieder der partijen beroep in cassatie instellen, maar alleen ter zake van schending of verkeerde toepassing van het bepaalde bij of krachtens een der artikelen 1, tweede en derde lid, 2, 3 en 6 van de AOW en 2, 3 en 7 van de AWW.
Dit beroep wordt ingesteld door binnen twee maanden nadat dit afschrift der uitspraak ter post is bezorgd, een beroepschrift in cassatie aan de Centrale Raad van Beroep in te zenden.